

Мета конкретного проекту реформи та вибір відповідного інструменту для впровадження нової політики визначають зміну співвідношення потреб та обмежень, від яких повинні відштовхуватися шкільні керівники, а також вибір рішень, що є в їхньому розпорядженні. Мета реформ та інструменти їх упровадження зумовлені ціннісними орієнтаціями суспільства, як і потреби та обмеження. У цьому розумінні сфера управління освітою – це пошук та прагнення шкільних керівників розширення власної свободи вибору, що не йде в розріз суспільним принципам та обмеженням.

Обґрунтування педагогічних можливостей використання ідей О.А. Захаренка має велике значення в теорії і практиці педагогічного менеджменту, зокрема є дієвим творче застосування апробованої системи управління в умовах сучасних освітніх закладів.

Практичну значущість це дослідження має в аспекті збагачення історико-педагогічної науки ідеями і практичними рекомендаціями щодо організації раціонального управління в системі навчально-виховних закладів, що створює передумови для використання спадщини О.А. Захаренка в сучасній теорії і практиці національної системи освіти.

Література

1. Захаренко О. А. Слово до нащадків / О. А. Захаренко. – К.: СПД Богданова А.М., 2006. – 216 с.
2. Захаренко О. А. Поради колезі, народжені в школі над Россю / О. А. Захаренко. – Черкаси: Агрополіс, 2002. – 93 с.
3. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. Проект. – К., 2001.
4. Серджіованні Т., Барлінгейм М., Кумз Ф., Тарстон П. Керування освітою і шкільне врядування /. – Л.: Літопис, 2002. – 440 с.

Анотація. В статтє рєчь идєт о нєобходимості и значєнии єфєктивної організації управління в учєбно-воспитатєльном учрєждєнии.

Ключевые слова: єфєктивная организация, управление, принципы управления.

Summary. In the article it goes about structural reform and educational practice.

Key words: effective organization, management, management principles.

УДК 378.147 : 658

Герасимова І. В.

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

Анотація. У статті розглядаються організаційно-педагогічні умови формування комунікативних умінь майбутніх менеджерів, окреслено чинники, що впливають на формування комунікативних умінь студентів-менеджерів готельно-туристичної індустрії в процесі їх професійної підготовки.

Ключові слова: організаційно-педагогічні умови, тендерне знання, тендерна ідентичність, комунікативні уміння, особистісний підхід.

Постановка проблеми. Постійне вдосконалення системи підготовки кадрів є невід'ємною частиною науково-технічного прогресу. Перехід на ринкову економіку, інтеграція і міжнародний освітній простір, процеси демократизації і гуманізації суспільного життя вимагають від вищої школи внесення істотних змін у зміст і структуру навчальних планів і програм. Це зобов'язує ВНЗ надавати увагу питанням добору і підготовки високопрофесійних кадрів.

Сучасні тенденції розвитку вищої освіти характеризуються переходом до інтенсивних форм навчання, пошуком у системах внутрішніх ресурсів підвищення якості підготовки фахівців, що вже склалися.

Аналіз актуальних досліджень. Концептуальні засади професійної підготовки майбутніх фахівців ґрунтовно досліджувалися в працях вітчизняних учених А. М. Алексюка, В. М. Галузинського, С. У. Гончаренка, Р. С. Гуревича, М. Б. Євтуха, І. А. Зязюна, А. І. Кузьмінського, А. О. Лігоцького, Н. Г. Ничкало, П. І. Підкасистого, С. О. Сисєвої, Л. О. Хомич, Я. В. Цехмістера та ін. Особливе місце в цьому напрямі досліджень належить роботам українських учених, в яких аналізувалася професійна підготовка майбутніх фахівців у контексті особистісно орієнтованої освіти (Г. О. Балл, І. Д. Бєх, С. І. Подмазін, В. В. Рибалка).

Передумовою входження України до єдиного європейського та світового освітнього простору є запровадження в систему вищої освіти вимог Болонської декларації, спрямованої на формування загальноєвропейської системи вищої освіти зі спільними фундаментальними принципами функціонування (В. С. Журавський, М. Ф. Степко).

Серед таких принципів – використання ECTS (European Credit Transfer System) – Європейської кредитно-трансферної системи, що функціонує на інституційному, регіональному, національному та європейському рівнях. З 2004 року у вітчизняних ВНЗ розпочато використання кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Проте цей процес вимагає удосконалення і переосмислення.

Метою статті є аналіз відмінностей у комунікативній підготовці майбутніх менеджерів.

Виклад основного матеріалу. Процес професійної підготовки фахівця-менеджера має бути спрямований на: розвиток здібностей, зокрема до самопізнання й адекватного оцінювання своїх можливостей і власних життєвих переваг; створення умов для формування знань, умінь і навичок, творчих якостей особистості, необхідних для повної самореалізації у трудовому й суспільному житті; формування світоглядних і етичних якостей особистості, які визначають критеріальну основу її вчинків і поведінки [2, 3].

До організаційно-педагогічних умов удосконалення формування комунікативних умінь відносяться уміння систематично підвищувати свою кваліфікацію, застосовувати раціональні прийоми пошуку, аналізу, добору, систематизації, узагальнення та використання інформації, зокрема навчального матеріалу, орієнтуватися в інтенсивному потоці інформації, що стосується відповідної предметної галузі.

Організаційно-педагогічні умови вдосконалення формування комунікативних умінь – це продукт творчих здібностей і професійно значущих якостей менеджера, що виявляється в таких аспектах: висока комунікативна культура; розуміння й уміння адекватно інтерпретувати тенденції розвитку комунікативних умінь; володіння основами аналітичної переробки інформації; уміння працювати з різною інформацією; знання особливостей інформаційних потоків у своїй сфері діяльності; ефективна робота з масовими інформаційними технологіями; уміння одержувати інформацію з різних джерел та подавати її в зрозумілому вигляді; навички використання технічних пристроїв; володіння навчально-методичною літературою; володіння засобами психолого-екологічного захисту від негативної інформації; уміння оцінювати якість інформації: її правдивість і важливість; уміння інтегрувати різнопредметну інформацію; уміння створювати власну інформацію.

Організаційно-педагогічні умови вдосконалення комунікативних умінь менеджера включають: комплексний модульний підхід до навчання, перманентний розвиток освітніх потреб студентів, дотримання принципу усвідомленого навчання й суб'єкт-суб'єктних стосунків у системі „викладач-студент”, актуалізація творчого потенціалу студентів, застосування гендерного знання, що впливає на гендерну ідентичність особистості студента.

Таким чином, організаційно-педагогічні умови вдосконалення комунікативних умінь менеджера – це формування системи ціннісних орієнтацій, знань, умінь і навичок формування потреби в інформації; здійснення пошуку необхідної інформації з усієї сукупності інформаційних ресурсів; добору, оцінювання, збереження одержаної інформації; інтеграції, структуризації та створення нової інформації, презентації її партнерам з урахуванням їхніх вікових особливостей; використання психолого-педагогічних ігор у навчально-виховному процесі ВНЗ.

Формування особистісних і професійних якостей майбутнього фахівця-менеджера неможливе без сприймання викладачем кожного студента як унікальної особистості, цілісної та самобутньої. На цьому будується концепція особистісно орієнтованої освіти, сенс якої – у ствердженні „сутнісного особистісного начала в людині”.

У працях О. В. Бондаревської, А. І. Кузьмінського, І. П. Підласого, В. В. Серікова, І. С. Якиманської розкрито сутність особистісного підходу в освіті, що полягає в: становленні людини, сприйманні себе як неповторної індивідуальності; необхідності розвитку особистості кожного студента з урахуванням його можливостей і здібностей; створенні умов для повноцінного вияву й розвитку особистісних функцій суб'єктів освітнього процесу; зміні наочного змісту, що відтепер є й змістом середовища становлення особистісного досвіду індивіда [1, 4, 5].

Зміст особистісно орієнтованого навчання включає такі аспекти: аксіологічний (введення студентів у світ цінностей); когнітивний (забезпечення науковими знаннями про людину, культуру тощо); діяльнісно-творчий (формування й розвиток різноманітних способів діяльності); особистісний (пізнання себе, формування власної позиції).

Професійна освіта як чинник формування особистості, її різнобічного розвитку й самоствердження має бути спрямована на виховання людей, які поважають свободу особистості і здатні ефективно діяти в цивілізованому суспільстві. Концепція професійного розвитку в сучасній педагогіці передбачає не тільки зміни в змісті праці, а й розвиток особистості в процесі трудової діяльності. У людини з'являється прагнення до вдосконалення й варіативності виконуваних трудових операцій, до постановки й досягнення певної мети.

Проблема впливу індивідуальних особливостей особистості майбутнього фахівця на ефективність його фахової підготовки є головною в усій системі професійної підготовки фахівця. Одним із багатьох питань цієї системи є комунікативна підготовка майбутніх фахівців і взаємозв'язок її з індивідуальними особливостями особистості. Тому постає потреба вивчення теоретичних

і розробки практичних засад здійснення комунікативної підготовки майбутніх менеджерів готельно-туристичної індустрії в межах загальної системи їхньої професійної підготовки.

Науково обґрунтована система формування комунікативних умінь у процесі підготовки фахівців має спиратися на певну модель їх особистісних особливостей (якостей, властивостей, умінь, навичок, здібностей тощо), які входять до складу комунікативного потенціалу особистості і є базовими. Комунікативна підготовка фахівця проводиться протягом певного часу. Вона зазнає як позитивних впливів (таких, що сприяють її поліпшенню та вдосконаленню), так і негативних (таких, що нівелюють попередні здобутки). Тому завдання оптимізації комунікативної підготовки майбутніх менеджерів полягає в максимальному усуненні чинників негативної дії. Саме в цьому вбачається важливий резерв підвищення ефективності комунікативної підготовки майбутніх менеджерів готельно-туристичної індустрії під час навчання у ВНЗ.

Висновки та перспективи подальших досліджень. З огляду на усталене розмежування перцептивного, інтерактивного й комунікативного аспектів ділового спілкування окреслено чинники, що впливають на формування комунікативних умінь студентів – менеджерів готельно-туристичної індустрії в процесі їх професійної підготовки: на макрорівні – тенденції суспільної еволюції (демократизація суспільства загалом і сучасної освіти зокрема) та світові тенденції розвитку менеджменту як особливого типу діяльності; на мезорівні – організаційні (рівень урбанізації та розвитку інфраструктур, провідна фахова спрямованість вищого навчального закладу, спосіб організації професійної підготовки) і соціальні (фаховий рівень викладацького складу, соціальний статус студентів, гендерний склад студентських груп) чинники; на мікрорівні – ставлення студентів до умов ВНЗ та процесу навчання, наявність індивідуального досвіду у сфері ухвалення управлінських рішень тощо.

Література

1. Боришевський М. Й. Виховання у дітей статевої самосвідомості / М. Й. Боришевський // Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини. – К. : Ін-т змісту і методів навчання, 1996. – С. 19.
2. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. зі спец. „Менеджмент організацій” усіх форм навч. / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова – [3-тє вид., випр.]. – К. : Кондор, 2004. – 596 с.
3. Друкер П. Ф. Энциклопедия менеджмента : [Весь Питер Друкер в одной кн.: лучшие работы по менеджменту, напис. за 60 лет] / П. Ф. Друкер; [пер. с англ. О. Л. Пелявского]. – М. : Вильямс, 2004. – 421 с.
4. Кузьмінський А. І. Гуманізація навчально-виховного процесу в закладах освіти (організаційно-управлінський аспект) / А. І. Кузьмінський. – Черкаси, 1992. – 30 с.
5. Подласый И. П. Педагогика : учеб. / И. П. Подласый. – М. : Высш. образование, 2007. – 540 с.

Аннотация. В статье рассматриваются организационно-педагогические условия формирования коммуникативных умений будущих менеджеров, определены факторы, которые влияют на формирование коммуникативных умений студентов – менеджеров готельно-туристической индустрии в процессе их профессиональной подготовки.

Ключевые слова: организационно-педагогические условия, гендерные знания, гендерная идентичность, коммуникативные умения, личностный подход.

Summary. The article dwells on the organizational and pedagogical forming conditions of communicative skills for would be managers determined factors, which influence into the forming conditions of communicative skills for would be managers of hospitality industry in the process of their professional training.

Key words: organizational and pedagogical conditions, gender knowledge, gender identity, communicative skills, personal approach.

УДК 37.015:39 (477.82)~18/19*

Герасимчук А.Ю.

РОДИНА КОСАЧІВ ЯК ОСЕРЕДОК НАЦІОНАЛЬНОЇ РОДИННО-ПОБУТОВОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. Через посилання на архівні матеріали, спогади друзів висвітлено елементи традиційної національної родинно-побутової культури славетної сім'ї Косачів.

Ключові слова: традиції, звичаї, виховання, родина.

Постановка наукової проблеми та її значення. З давніх-давен у родинах української еліти плекалися гуманістичні основи особистості, її моральні чесноти, зберігалася і шанувалася рідна мова, знання роду, родинно-побутова культура, гостинність, демократизм взаємин. Виховання базувалося на народній педагогіці, українознавстві, сприяло піднесенню національної свідомості дитини, формувало уявлення про власну націю, її самобутність, місце серед інших народів [1].

Яскравим взірцем є родина нашої землячки, української поетеси, волинянки Лесі Українки – представниці відомої літературної родини Косачів.